

## “Wie strijdt tegen eenzaamheid, mag niet afgestraft worden”

### Samana: een krachtig middel in de strijd tegen eenzaamheid

Samana is al decennialang een onmisbare schakel in het bestrijden van eenzaamheid in Vlaanderen. Met 24.500 vrijwilligers, actief in 1.146 lokale werkingen, bereiken wij meer dan 143.000 leden – mensen die vaak kampen met een chronische ziekte of zorgnood. Maar liefst 41% van hen heeft recht op een verhoogde tegemoetkoming, wat betekent dat zij leven met een erg beperkt inkomen. Voor deze kwetsbare groep vormt Samana een netwerk van nabijheid, ontmoeting en ondersteuning. Onze vrijwilligers staan letterlijk naast hen, dag in dag uit, en bouwen een dam tegen de stille epidemie van eenzaamheid die onze samenleving steeds meer treft.

De waarde van Samana ligt niet enkel in cijfers, maar vooral in mensen: in de vrijwilligers die hun tijd en energie inzetten, en in de leden die dankzij deze inzet minder geïsoleerd en meer verbonden zijn. In een maatschappij waar zorg en solidariteit vaak onder druk staan, vervult Samana een rol die niemand anders op deze schaal opneemt.

### Een onrechtvaardige en onlogische procedure

En toch worden wij – ondanks een positieve evaluatie! – geconfronteerd met een forse vermindering van onze werkingsmiddelen, goed voor 350.000 euro vanaf 2026.

Dat is niet enkel onlogisch, het is ook onrechtvaardig. Stel je even voor: *Je hebt op het werk een functioneringsgesprek met je baas. Hij geeft je een positieve evaluatie met een aantal werkpunten. Ter afronding geeft hij je nog wel even mee dat jouw salaris vanaf de volgende maand met 20 % zal verlaagd worden, op basis van deze evaluatie. Zonder enige vorm van deftig weerwoord zie je het resultaat de volgende maand op jouw loonfiche. Dit zou iedereen onlogisch en onrechtvaardig vinden.*

Het decretaal beoordelingskader waarop de beslissing steunt, mist ons inziens elke consistentie en logica. **Criteria die vijf jaar geleden nog als sterke punten werden erkend, worden nu zonder duidelijke verantwoording als zwaktes bestempeld.** Het aanvoelen leeft dat de beoordeling sterk afhankelijk is van de mensen die jouw beleidsplan lezen en beoordelen.

In ons nieuwe beleidsplan hebben we consequent verder gebouwd op dezelfde maatschappelijke uitdagingen en geactualiseerde doelstellingen. Deze zijn nog steeds relevant: eenzaamheid, ziekte die mensen arm maakt en armoede die leidt tot ziekte, vermaatschappelijking van de zorg,...

Onze missie en visie is nog steeds dezelfde. Vijf jaar geleden werd deze als uitermate positief geëvalueerd, en nu scoort dat onvoldoende.

Het inzetten op ervaringsdeskundigheid van onze leden werd bij de vorige beoordeling als sterk ervaren en vandaag als onvoldoende beoordeeld. We zetten hier nochtans sterker op in, o.a. door een opleiding in samenwerking met de VIVES Hogeschool. Deze inconsistentie zet zich verder door bij andere beoordelingscriteria.

Plots wordt bij deze beoordeling ook het **sociaal-cultureel karakter** van onze vereniging in vraag gesteld. Omdat onze werking meer zou aanleunen bij “welzijn”. Opmerkelijk, zeker omdat we de huidige minister horen pleiten voor een sterkere verbinding, kruisbestuiving tussen welzijn en (sociaal) cultureel werk.

Bovendien **ontbreekt een eerlijke beroepsmogelijkheid**. Organisaties mogen enkel reageren op “feitelijke onjuistheden”, maar niet op interpretaties, conclusies of inhoudelijke appreciaties. De repliek wordt bovendien behandeld door dezelfde beoordelaars, wat elke objectiviteit ondermijnt. De rechtszekerheid van organisaties komt door deze procedure onder druk door een ondoorzichtig systeem van de toekenning van de middelen.

Daarbij komt dat in de toekenning van subsidies **geen enkele rekening wordt gehouden met de schaal en het bereik van de organisatie**. Samana wordt vandaag al zwaar onder gefinancierd in vergelijking met andere organisaties. Per lid ontvangen wij amper 14,6 euro – fors onder het Vlaams gemiddelde. Met de voorziene besparing zou dit dalen tot 11,93 euro per lid terwijl onze werking blijft groeien. In vergelijking met de afgelopen beleidsperiode is het aantal lokale activiteiten toegenomen met 2.000 activiteiten op jaarbasis en aangegroeid tot 11.487 lokale activiteiten. Het aantal leden is het voorbije jaar aangegroeid met 8.000 leden. In totaal zijn er nu 143.359 Vlamingen actief betrokken bij onze werking. En ook het aantal actieve lokale groepen blijft nagenoeg stabiel. Maar de middelen dalen. Vooruitgang wordt op deze manier afgestraft in plaats van beloond.

### Onze oproep aan de minister

Er is nood aan een nieuw of geactualiseerd decreet, daarover is nagenoeg iedereen eens, omdat het huidige beoordelingskader tekortschiet. Maar ondertussen wordt Samana – net als andere organisaties – zwaar getroffen door een systeem dat zijn eigen gebreken erkent.

Een groeiende werking nagenoeg 20 % minder financieel ondersteunen is een onaanvaardbare miskennenning van de inzet van de 24.500 Samana-vrijwilligers die dagelijks in de weer zijn om mensen te empoweren, te betrekken bij het maatschappelijk leven en een dam te bouwen tegen eenzaamheid van deze kwetsbare groep.

Wij vragen de minister daarom met klem om onze middelen te behouden. Niet omwille van Samana als organisatie, maar omwille van de duizenden mensen die wij ondersteunen: mensen met een chronische ziekte, mensen met een zorgnood en vrijwilligers. Voor hen betekent deze besparing een harde klap, want zij dreigen opnieuw in de kou te worden gezet.

Het is een fundamentele kwestie van rechtvaardigheid. Als samenleving kunnen we ons niet veroorloven om net die organisaties te verzwakken die eenzaamheid en isolement bestrijden.

Daarom roepen wij de minister op: erken de cruciale rol van Samana in het sociale weefsel van Vlaanderen en behoud onze middelen. En maak werk van een logisch en rechtvaardig beoordelingskader voor socio-culturele verenigingen.